

ירושלים, ה' בטבת תשי"ג

23 בדצמבר 1952

למשה

השמעת לפני נימוקי התנגדותך השתתפותי בוועידת רנגון. לצערי הופיע "נימוק" מכריע מאד השתתפותי זו: אפיסת כוחותי. איני מסוגל בימים אלה בלי מאמץ עליון שעולה לי בדמים, לשוחח בכלל עם אנשים, ומסופקני אם יש בי עכשיו הכוח הדרוש להשתתף באופן אקטיבי בוועידה זו. אבל אני חייב להביע לך חשיבותה העליונה של ועידה זו בעיני, חשיבות העולה על עצרת או"מ וועידות מעין אלו (מבחינתנו אנו).

עמי אסיה הם כשלושת רבעים (או כשני שלישים) של האנושיות, ויש כאן לא כמות בלבד אלא איכות (פוטנציאלית) גבוהה ביותר. גנוזה בעמים אלה יכולת תרבותית עצומה, כפי שמוכיח העבר של עמי בבל, פרס, הודו וסין. איני סבור שכוחות יצירה כבירים אלה בעבר - נס ליחם והתנפ כשם שקרה הדבר (כנראה) לעם היווני. כמה סימנים מעידים שעדיין היכולת של עמי הודו, סין ופרס קיימת. בכל אופן עמים אלה עלו מחדש על בימת העולם, ולאט לאט ידחקו רגליהם של עמי אירופה ואולי גם של אמריקה. אנו חיים אתם על קונטיננט אחד. רובם מניחים שאין אנו אלא שליחי האימפריאליזם האירופאי, "פולשים" זרים לאסיה, אינם יודעים מוצאנו ומה יצרנו בארץ זו. יש לזכור שרובם של עמים אלה אינם שייכים לעולם הנוצרי-מוסלמי המעורה פחות או יותר בתנ"ך ויוצאי חלציו המוסריים. עמי אסיה המזרחית הם חניכי הבודהיזם או ... שכל מסורת התנ"ך זרה לו מאז ומעולם, ולכן אין להם כל מושג נכון על ישראל וקדמותו.

בוועידה זו יתכנסו טובי הנוער של עמי אסיה הסוציאליסטים שבתוכם. אמנם רק בבורמה הסוציאליסטים שליטים, אבל אין לצמצם קשרינו רק עם חוגי השליטים בימינו. בוועידה זו יופיעו כנראה גם סוציאליסטים מארצות ערב אחרות. איני יודע באיזו מידה הסוציאליזם הערבי הוא עמוק ונאמן, אך אין לזלזל בו למפרע.

זוהי לדעתי הזדמנות היסטורית ובעלת חשיבות מדינית ומוסרית יחידה במינה להיפגש עם טובי האינטליגנציה (או עם חלק מהאינטליגנציה) של ארצות המזרח. לדעתי יש להקדיש לפגישה תשומת לב וכוחות, יותר (בכל אופן לא פחות) מאשר לכל מסיבה בינלאומית אחרת.

גישה "פורמליסטית" לוועידה זו - לדעתי אינה הולמת אותנו. ולא הייתי מפקפק אף רגע להשתתף בוועידה זו (אילו איתנותי הגופנית בשעה זו הייתה מאפשרת זאת) - מבלי להתחשב עם הדרגה והמשרה של שאר המשתתפים. [שסייט מיד אן] להפגש עם הודי ואינדונזי ובורמזי ולבנוני אף אם אינו ראש ממשלה. לצערי הרב והעמוק לא אוכל לעשות

זאת, ונראה לי שאם אין עבודה חיונית ודחופה אחדת שתמנע ממך הדבר - עליך לנסוע לועידה זו: גם למען השמיע באזני הועידה דבר ישראל (מקומנו ההסטורי במערב אסיה ויעודי העתיד של מדינתנו), וגם למען היפגש אישית עם כל אחת מהמשלחות (מהודו, מבורמה, מאינדונסיה, מלבנון ועוד).

נאמר לי שאתה שולל אפשרות השתתפותך מתוך נימוק שבועידה היא לא ישתתף אף איש בדרגת שר חוץ. אני מודה שנימוק זה לא מובן לי ואין בו לפי עניות דעתי כל ממש. אמנם נוסע לבון ואיני מזלזל בערך הופעתו אבל הוא לא יעשה מה שיש ביכולתך אתה לעשות.

שלך

ד.בן גוריון